

ТРУДОВИХ УСПІХІВ ВАМ,

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

24 (723)

Середа, 12 вересня 1962 р.

Ціна 2 коп.

ДРУЗИ— ПЕРШОКУРСНИКИ!

ЗВЕРНЕННЯ

ДО ПЕРШОКУРСНИКІВ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

Ми, студенти I курсу філологічного факультету, разом з усім великим і дружним колективом першокурсників ОДУ від'їжджаємо на широкі лани Іванівського району Одеської області. Наших рук чекає «королева полів» — кукурудза.

У ці дні всі радянські колгоспники гаряче обговорюють листа ланкової Н. Г. Заглади, де йдеться про совість та честь хлібороба. Ми обіцяємо у ці трудові будні продемонструвати нове ставлення до праці. Ми обіцяємо виконати свою трудову норму за 25 днів і закликаємо всіх колег-першокурсників підтримати наш заклик.

Друзі, своєю працею допоможемо колгоспам та радгоспам зібрати багатий урожай і зміцнимо славі трудові традиції нашого вузу!

Студенти I курсу філологічного факультету.

Не знаю, як інші, а я дуже добре пам'ятаю той вересневий ранок, коли разом з матір'ю вперше йшов до школи. Пам'ятаю, як згорда я поглядав на своїх товаришів, які повинні були йти до школи лише в наступному році, як я не дав руки матері: адже я уже школяр...

Здається, все це було зовсім недавно. Але непомітно пролетіли шкільні роки, а потім роки праці. І ось знову такий же сонячний вересневий ранок. Я йду на заняття в університет. Позаду вступні іспити, хвилювання. Я студент університету.

В коридорах, аудиторіях—шум, жарти, сміх. Чути вітання, поздоровлення. Першокурсники юрмляться біля розпису занять.

— В яку аудиторію нам іти?

— Де знаходиться наша аудиторія?

торія? — несеться звідусіль.

Дзвоник. Розпочинається перша лекція. Доцент С. А. Савицька читає лекцію з сучасної російської мови. І хоч багато того, про що вона говорить, нам знайоме, слухаємо з інтересом. Софія Августинівна говорить про те, яке значення надавали мові класики марксизму-ленізму, що сказали вони про мову, її походження. Лекція закінчилась. Попереду лекція з основ літературознавства. Читає Зоя Антонівна Бабайцева. Цікаво розповідає вона про предмет і завдання курсу, про поему «Дванадцять» О. Блока, про «Євгенія Онегіна» О. С. Пушкіна. В аудиторії стоїть тиша: всі з зацікавленням слухали лекцію. Адже багато з того, про що говорила З. А. Бабайцева, ми чули вперше.

Дзвонить дзвоник. Сьогодні заняття закінчилися. Минув перший день навчання в університеті. А таких днів буде ще багато. І кожний зі своїми радощами, турботами, відкриттями.

В. ГОЛОБОРОДЬКО,
студент I курсу філфаку.

ДЕНЬ ПЕРШИЙ

НАШІ НОВІ ДРУЗИ

Велика хімія ставить перед хімічним факультетом проблему підготовки висококваліфікованих кадрів. З кожним роком збільшується випуск спеціалістів-хіміків, так необхідних народному господарству країни. В цьому році на I курс нашого факультету вступило 75 чоловік. Наші студенти провели велику агітаційну кампанію на підприємствах, в школах, колгоспах і радгоспах Одеси та Одеської області. І той факт, що в цьому році лише 8 шкіл міста випустили десятикласників, майже не позначився на цьогорічному наборі. 75 кращих були зараховані студентами хімічного факультету. Це працьовиті, гарячі і завзяті юнаки і дівчата, які вже встигли проявити себе як у школі, так і на виробництві.

Студентів-першокурсників С. Хоршак, Т. Опаріну, Л. Якубовську, В. Дахновського, Н. Бублик направили до нас підприємства, колгоспи та радгоспи.

Л. Семянцева, М. Бутнараш, Л. Шевчук, Г. Бузовецька, Ю. Поліщук, Л. Міних до вступу в університет були членами бригад комуністичної праці. Поповнилися і ряди спортсменів: С. Охотський має I розряд з волейбола і II з баскетбола, Ю. Медведєв — чемпіон Сумської області з легкої атлетики, у Вашенко — II розряд з шахів. Ми ждемо великої роботи і від активістів. Серед вступників — багато секретарів первинних комсомольських організацій, членів комсомольського бюро шкіл, підприємств, колгоспів та радгоспів. Т. Шинкар, Т. Скінтян, Г. Бузовецька та інші поповнять наші поріділі (за рахунок випускників) ряди учасників художньої самодіяльності.

Чекаємо від наших першокурсників багато цікавого й корисного і бажаємо великих успіхів у їхніх починаннях.

С. КОЗЛЯНИНА, секретар
комсомольського бюро хімфаку.

На верхньому знімку: першокурсників вітає проф. Д. Г. Елькін.

А ось і вони — нове поповнення (фото внизу).

Коротко

6 вересня до Києва в експедицію виїхала група студентів I і II курсів географічного факультету, які розробляють тему «Типологія міст УРСР». Мета експедиції — збирання матеріалів про промисловість та населення Київської області. Студенти під керівництвом Г. А. Молчаникової будуть працювати в республіканському статистичному управлінні та республіканському Діпрограді. Після повернення в Одесу матеріал буде опрацьовуватися учасниками експедиції і послужить основою для написання курсових та дипломних робіт.

Цікаво, що ця група уже побувала в цьому році в Харкові та на Уралі.

ПЕРШІ ЗБОРИ

Веселі, збуджені, безперервним потоком заповнюють Великий актовий зал першокурсники. Де-не-де промайне обличчя старшокурсника. І уже навіть вчорашні першокурсники посміхаються поблажливо, трохи зверхньо. А в очах п'ятикурсників читаєш якийсь смуток. Вони, мабуть, пригадують, як поспішали на свою першу зустріч, робили свої перші кроки в університеті.

Поодинокі, невеличкими групами з'являються викладачі, по-святковому підтягнені, урочисті.

Зустріч відкриває парторг університету Л. Х. Калустян і надає слово для привітання ректору університету О. І. Юрженку. О. І. Юрженко поздоровляє першокурсників із вступом до університету, з новим навчальним роком, розповідає їм про університет, про його традиції, досягнення, про тих, хто навчався і навчається в його стінах.

— Ви повинні уже з сьогоднішнього дня проїнятися почуттям гордості за свій вуз, високо нести звання студента, — говорить він. Один за одним на трибуну піднімаються професор Д. Г. Елькін,

декан філфаку доц. І. М. Дузь, студент-старшокурсник В. Балан та представник першокурсників Ілляш.

— Ви вступаєте в нову смугу вашого життя...

— Студентські роки — то найкращі, справді неповторні роки. Будьте завзяті, будьте невтомні і жадібні до знань!

— Пам'ятайте, що по вашій поведінці судять про університет...

— Щастя, вам, дорогі друзі! — проголошують промовці.

Слово надається проректору по учебній частині Г. А. В'язовському:

— Урочисті зустрічі — це добре. Але краще від них швидше переходити до роботи.

Г. А. В'язовський оголошує в якій із аудиторій першокурсники зустрінуться зі своїми деканами і вже детально поговорять про свій завтрашний день.

Урочиста частина закінчена. На черзі — ділова, серйозна розмова-бесіда деканів із своїми майбутніми вихованцями.

ЗГАДУЮЧИ СТУДЕНТСЬКЕ ЛІТО

У СЕРЦІ ГУЦУЛЬЩИНИ

Вже вдруге студенти нашого факультету проходять свою діалектологічну практику в Карпатах. Тільки цього разу ми опинилися у самому центрі Карпат, на Гуцульщині — в селах Жаб'єму та Криворівні. Ми знаходилися у самих високих місцях радянських Карпат. Багатом було дивно у червневу спеку спостерігати вкриті білим снігом вершини Чорної гори, Говерли, Попа Івана.

Цікаві ці місця і тим, що, скажімо, довгий час у Криворівні працював Іван Франко, Михайло Коцюбинський творив тут «Тіні забутих предків», Гнат Хоткевич — «Камінну душу», бували тут Леся Українка, Ольга Кобилянська, художник Іван Труш, етнограф Володимир Гнатюк та ін. Отже, для студента-філолога існувало величезне поле діяльності.

Справа поліпшувалася ще й тим, що у Криворівні існує музей Івана Яковича Франка, яким керує Патоніда Володимирівна Хоткевич. Саме вона допомогла нам в організації нашого життя і роботи.

Жили ми в чудовій двоповерховій вилі... Зустрічалися з цікавими людьми, які особисто знали Франка, Коцюбинського та інших творців невмирущого українського слова. Нас сердечно приймала, ходила з нами у цікаві подорожі на Писаний камінь, в печеру Довбуша народна поетеса Любомира Горицьвіт (Параска Плитка). Це про наше перебування вона склала поетичні рядки:

Ой, Карпати наші милі,
Пишні, розмаїті.
Вашу ніжність полюбили
Славні одесити...

За час практики студенти записали багато чудових пісень, спогадів, оповідань, казок. Вперше ми у своїй роботі використовували магнітофон та кіноапарат.

Нас щиро вітали голова колгоспу «Перше Травня» Юрко Іванович, секретар партійної організації та ін.

Неможливо забути й тієї хвилюючої зустрічі, яка відбулася у нас з семіркою відважних, які пішки пройшли по Карпатах. Хочеться вірити, що їх приклад у

наступному році буде підхоплений значно більшою кількістю наших вихованців.

Приємно було і те, що поруч з нами працювали колеги з братнього Львівського університету. Ми з задоволенням прослухали лекцію доцента Пачовського про життя та діяльність Г. С. Савороди.

Студенти зібрали солідний фактичний матеріал. Слід тепер подбати про те, щоб все це не залишилось мертвим капіталом, а було детально опрацьоване силами самих студентів.

Немає жодного сумніву в тому, що на базі збраного можна зробити не одну цікаву курсову та дипломну роботу, доповідь на науковому гуртку тощо.

З новими силами за розробку ще однієї сторінки рідної української мови!

Доцент М. ПАВЛЮК.

— 0 —

ПРАКТИКА...

Нарешті... Сесія позаду. Кілька днів збирання в дорогу. І ми уже ідемо. В цьому році діалектичну практику наш курс проходив у Станіславській області — в самому серці Гуцульщини.

Ми і раніше багато чули про чудову природу, простих і привітних гуцулів. Але одна справа чути, а інша — бачити. Нам, одеситам, здається, що немає нічого кращого за Чорне море (воно так і є), але все ж природа Карпат нас зачарувала. Ішли ми вночі і дуже боялись, щоб не прогавити гори. Але вранці зійшли в Коломию, а їх і не видно. І довго ще довелося нам їхати, поки ми побачили гори. Ніколи не уявляли їх такими! Нам здавалося, що гори мусять бути обов'язково кам'янистими. А тут вони всі покриті лісом. Правда, не дуже привітно зустріли нас Карпати. Наші босоніжки, літні плаття не дуже пасували до щоденних дощів і туманів. Однак це нас не лякало, а звеселяло.

А як чудово в лісі! Все сподобалось нам тут — і природа, і люди. Привітно зустрічали нас гуцули. Багато матеріалу ми збрали і відпочили добре. Тут зустрілись з львівськими філологами та політехніками. По дорозі завітали до нас наші хлопці, які зробили перехід «Одеса—Ужгород».

А потім — незабутній прощальний костер в горах, танці й пісні. І знову — Одеса.

Практикою ми всі залишились дуже задоволені.

В. ДЕМЧЕНКО,

студентка III курсу філфаку.

НЕЗАБУТНІ ДНІ

Пасажирський вокзал залитий вою — Криворівня. І, дійсно, село яскравим липневим сонцем і дуже цікаве. Набрали соломи, змайстрували пишні ліжка і хотіли йти в гори, але пішов такий щедрий дощ, що нічого було й думати про прогулянку. Дощі і тумани — і так майже кожен день. Але нас це вже не зупинило. Ні вітер, ні дощ не могли затримати нас. Що ж, ніде правди діти, спочатку боялись заходити до гуцулів: якось ніяково було заважати працюючим людям. Але зайшли в одну, другу хату і бачили тільки привітні посмішки чорнобрових гуцулів. Скільки ми побачили цікавого — були в будиночку-музеї І. Я. Франка, ходили до Писаного каменя. Дуже це цікавий камінь — ніби історія про любов і захоплення цим чудовим краєм людей різних поколінь, націй. Тут написи Коцюбинського, написи англійців, французів. Побували ми і на Довбушенках — на дуже красивій горі, де знаходиться печера Довбуша. Легенда розповідає про те, що в цій печері сховані скарби Довбуша. Дійсно, ми скарби побачили, але які це скарби! Це краса і сила природи, це саме життя. Довго стояли ми на Довбушенках, стояли, мов зачаровані високими й сивими соснами, ялинками. А під нами пропливали хмари; обличчя у всіх були якісь незвичайні: замріяні і ніжні. (Та й мені самій хотілось співати. Можливо, це трохи й високопарні вирази, але дійсно Карпати нас зробили зовсім іншими). Але, на жаль, всяка практика має кінець. До від'їзду залишалось кілька днів. Вечорами танцювали, співали, але на душі було трохи сумно. Адже так ми звикли до цього чудового краєвиду. Не хотілося розлучатися з шумом цих віковичних сосен, що, схилившись над бурхливим Черемошем, неначе розповідають про давнину Гуцульщини. Від'їжджаючи, ми все намагалися запам'ятати, на згадку сфотографувалися з простими і щирими людьми цього гірського краю, який кличе до себе, заставляє мріяти про чудове і небачене. Зараз ми вже на третьому курсі — це багато буде у нас цікавих подорожей, але ми завжди пам'ятатимемо про чудовий карпатський край, про його звичай, пісні, танці, а головне — про хороших людей, справжніх бозатирів і володарів Карпат. Дехто навіть вирішив після закінчення університету поїхати працювати на Гуцульщину.

І знову стукотять колеса, ніби співаючи нескінченну пісню про все, що вони бачили на своєму шляху. А в купе сміх, пісні. Деякі сусіди по купе навіть подивлялись на нас «косо». «Скільки вже можна співати та сміятись?» — говорили їх погляди. Та ось рано-вранці ми зійшли на вокзалі в Коломию. Де ж знамениті Карпати, де сніг, що виблискує на їх вершинах? Та нас «заспокоїла» тутешня бабуся: до справжніх Карпат ще кілометрів сорок. Навіть їсти й то не хотілось. Всі горіли бажанням побачити, і не тільки побачити, але й полазити по горах. Ішли в автобусі і мріяли про те, як будемо ходити по горах ніби справжні альпіністи. За мріями і жартами не помітили, як приїхали в село з дуже цікавою назвою.

Студенти-філологи в Карпатах.
Фото Л. Ізрайлевої.

ДЕ ПОБУВАЛИ ХІМІКИ

ЛЕНІНГРАД

Складено останній екзамен. Каникули... Нарешті настав час для здійснення найзаповітнішої мрії — побувати в Ленінграді. І ось під крилом літака наша північна столиця. Перші кроки по Ленінграді робили з почуттям захоплення, чекав чогось незвичайного.

Ленінград... Місто незвичайне і незнайоме, близьке і рідне. Говорити про його красу не доводиться. Хочеться сказати про ленінградські вулиці, такі самобутні і несхожі одна на одну, особливо в білі ночі, коли все набирає романтичного забарвлення.

А околиці міста! Пушкіно, Ломоносов, Петергоф... Сплав генія, людини і природи. Північна природа немов зроблена пастеллю. І хоч фарби приглушені і немає того буяння кольорів, як у нас на півдні, але враження — прекрасні. Ленінград дає дуже багато. Багатство музеїв і першокласні театри — все це вабило, кликало до себе. Ермітаж з його незчисленими залами, музей Революції — музей

слави Ленінграда, кімната В. І. Леніна в Смольному...

Вражень дуже багато. Жаль, що час тут летить дуже швидко. Місяць пролетів як один день. Час від'їжджати.

До побачення, Ленінград!

Л. БІЛОУС,

ст. II курсу хімфаку.

МОСКВА

Москва... Скільки світлого і прекрасного в цьому слові! Досі про Москву я чула лише із розповідей. І влітку, нарешті, побувала там.

До Москви я потрапила саме в той час, коли вся наша країна слідувала за польотом «космічних братів» П. Р. Поповича і А. Г. Ніколаєва. Ніколи я ще не бачила стільки веселих усміхнених облич

і сяючих очей як цього серпневого ранку на Красній площі. Зовсім незнайомі люди поздоровляли один

одного і раділи разом з усіма. Володимира Ілліча. Як живий, лежить він. Навіть не віриться, що вже минуло стільки років.

А які гарні московські вулиці, світлі і широкі!

На проспекті Миру мені здавалося, що я попала на одну із зелених одеських вулиць. Проспект побудовано порівняно недавно. Це одна з найкращих і найзеленіших вулиць в Москві.

Нескінченим потоком ідуть люди в мавзолей, щоб подивитись на

Володимира Ілліча. Як живий, лежить він. Навіть не віриться, що вже минуло стільки років.

А які гарні московські вулиці, світлі і широкі!

На проспекті Миру мені здавалося, що я попала на одну із зелених одеських вулиць. Проспект побудовано порівняно недавно. Це одна з найкращих і найзеленіших вулиць в Москві.

Є. ФОРТУНА,
II курс хімфаку.

КЛАЙПЕДА

Узбережжя Балтійського моря — одне з найчудесніших і найприродніших місць Радянського Союзу. Клайпеда — невеличке, затишне, чисте і привітне містечко. Особливо привабливі околиці цього міста. Нескінченні ліси і ліспарки. В лісі, крім ягід, грибів, білочок, часто зустрічаються співані в народних легендах старовинні пам'ятники. Цікаві Палангівська бронзова статуя дівчини і змії, грот-могила легендарної Берутті, на якій ніколи не в'януть квіти.

Л. ШЕРОМОВА,
II курс хімфаку.

ЦЕ БУЛО У 1920-МУ

Російський, український, білоруський та інші народи нашої Батьківщини мають спільні бойові традиції боротьби проти іноземних загарбників.

Ще в далекому минулому, за часів древньої Русі, в тяжкій боротьбі проти татаро-монголів, польсько-литовських феодалів, німецьких псів-рицарів та інших ворожих орд кувалась і гартувалась бойова слава наших предків. Згодом традиційна тісна співдружність російського, українського та інших народів нашої країни зміцніла в роки народно-визвольної війни 1648—1654 рр. в боротьбі проти шведських феодалів, турків, татарів та інших загарбників.

Яскравою і незабутньою сторінкою спільної боротьби народів нашої Батьківщини проти іноземних загарбників була Вітчизняна війна 1812 р., славне 150-річчя якої відзначається в цьому році. Це був великий героїчний подвиг народів Росії, який і тепер, через півтора сторіччя, продовжує викликати захоплення.

В героїчній боротьбі проти наполеонівських військ активну участь брали не тільки росіяни, які були головною силою, а й українці, білоруси, литовці, латиші, грузини, башкири, татари, калмики і представники інших народів нашої країни. Документи свідчать, що навіть жителі далекої і глухої крайньої півночі Росії, предки сучасних ненців, лише через рік додали про Вітчизняну війну, одразу ж спорядили упряжки з продовольством для допомоги російській армії.

Ось чому грубою фальсифікацією історичних фактів є спроба буржуазних істориків повністю ігнорувати участь інших народів нашої країни у Вітчизняній війні 1812 р., яку вони намагаються показати лише війною росіян проти французів.

Особливо намагались і намагаються поширювати версії про байдужість українського народу до Вітчизняної війни 1812 р. українські буржуазно-націоналістичні історики (Грушевський та його сучасні послідовники за кордоном).

В розпорядженні радянських істориків є велика кількість різноманітних матеріалів, які дають можливість розкрити справжню картину Вітчизняної війни 1812 р. і участі в ній різних народів нашої країни.

Після підкорення Австрії, Пруссії, Голландії, Бельгії, Італії, Наполеон Бонапарт фактично став володарем всієї Західної Європи, де в той час жило до 100 млн. чол. На шляху дальшої боротьби Наполеона за світове панування стояла Англія і Росія. «Я не можу бути спокійний за свої успіхи в Європі», — говорив Наполеон, — «поки в Росії кожний рік збільшується на півмільйона дітей».

Починаючи з 1810 року Наполеон почав всебічну підготовку до воєнного нападу на Росію, створив могутню, добре озброєну 600-тисячну армію, рівної якій не було в світі. Підкорені країни Західної Європи Наполеон примусив працювати на користь підготовки нападу на Росію.

Посилено готувались до війни, Наполеон шукав можливості підірвати Росію з середини, внести розлад і ворожнечу між окремими народами Російської держави, ізолювати російський народ. Особливо приваблювала Наполеона Україна з її величезними багатствами і людьми. Ще в 1799 р., коли Наполеон прийшов до влади, скла-

даються плани захоплення України. Наполеон засилає своїх агентів на Україну, намагається роздуть сепаратистські тенденції серед населення, робить спробу встановити зв'язки з Задунайською Січчю, організує розповсюдження прокламацій, щедро посилав гроші для шпигунської діяльності. У французьких офіційних документах за грудень 1807 р. Україна вже значилась колонією Франції, так званою «Наполеонією». Наполеон говорив: «Якщо я здобуду Київ, я візьму Росію за ноги, якщо я оволодію Петербургом, я візьму її за голову, і, зайнявши Москву, я вражу її в серце».

Однак всі плани Наполеона щодо використання України проти Росії провалились. Агенти і шпигуни Наполеона, спіймані українським населенням, передавалися російським властям. Задунайські запорожці відмовились від участі в боротьбі проти Росії, а під час російсько-турецької війни 1811 р. підтримали російські війська. За мирним договором 16 травня 1812 р. до Росії відійшли Бессарабія з фортецями Хотин, Бендери, Акерман, Кілія, Ізмаїл. Український народ щиро вітав перемогу російської армії, керованої М. І. Кутузовим.

Потерпівши невдачу з планами ізоляції Росії, Наполеон вирішив негайно почати воєнні дії. В ніч

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1812 року

на 24 червня 1812 р. французькі війська раптово переправились через р. Німан і перейшли російський кордон на 300-кілометровому фронті.

Над народами Росії нависла смертельна небезпека. Російська армія була в цей час у досить невигідному становищі, налічувала всього близько 250 тисяч, які були поділені на 3 армії на 800-кілометровому фронті від Німая і до Волни, де знаходилась армія до 40 тисяч під керівництвом генерала Тормасова. Але на боці Росії були величезні моральні переваги.

Війна з перших днів стала набирати характер народної війни. Наполеонівські війська зразу ж зустрілися з вороже настроєним місцевим населенням — росіянами, литовцями, білорусами, почали діяти перші партизанські загони. Війна одразу ж сколихнула і Україну, хоч воєнні операції проходили поза межами українських земель. Т. Г. Шевченко писав, що заклик до боротьби дійшов і до меж мирної України: «Зашевелилась она, моя родная маты: зашевелилось охочеконное и охочепешее ополчение малороссийское».

Зразу ж почався збір грошей, обмундирування, продовольства на потреби війни. Наприклад, населення Полтавської губернії лише за 2 місяці війни збило до 400 тисяч крб., велику кількість різного продовольства і обмундирування. Характерно, що пожертвування для війни в більшості зібрані були серед міщан і селян, а не серед купців і дворян. В кожній губернії України з'явилося багато добровольців, які просили направити їх в діючу армію. В різних районах України з ініціативи і з наполяганням населення приступали до створення козацьких полків і народного ополчення. Місцеве населення з власної ініціати-

В житті і діяльності комсомолу Одещини винятково важливу роль відіграв Другий губернський з'їзд комсомольців, який проходив в Одесі з 5 по 14 вересня 1920 року. На порядку денного стояли питання: про поточний момент, доповіді з місць, політико-освітня і економічно-правова діяльність, про всеобуч, звіт губернського бюро, організаційна робота; про «просвіту», про школи радянського будівництва, про мобілізацію комсомольців та ін.

В числі питань, що обговорювались на з'їзді, важливе місце займали доповіді з місць.

З інформаційних повідомлень делегатів було видно, що міські, волосні і сільські комсомольські організації проводили велику виховну роботу серед неспілкової молоді.

В повністю забезпечувало їх зброєю, обмундируванням і продовольством. Кількість бажаючих вступити в козацькі полки в 5 раз перевищила найбільший рекрутський набір, що провадився адміністративним порядком в довоєнні роки. Український письменник І. П. Котляревський який брав

активну участь у формуванні козацьких полків на Полтавщині, писав, що населення вступало «у козаки з задоволенням, охоче і без найменшого суму», чого не було ніколи при про-

веденні звичайних рекрутських наборів.

Хоч російська армія змушена була, як відзначав К. Маркс, вступати в силу суворої необхідності, початок війни показав, що плани Наполеона не здійснюються. Народи Росії піднімалися на визвольну війну. Не вдався план Наполеона розгромити російську армію по частинах. Після об'єднання російських армій біля Смоленська кровопролитні бої, як тут почалися, показали наростаючу силу російської армії. Уже в боях під Смоленськом здобули славу багато солдат і офіцерів, вихідців з України. Серед них прославлений генерал М. М. Раєвський. Корпус Раєвського разом з 27 дивізією українця генерала Неверовського протягом доби 16 серпня героїчно захищав Смоленськ проти набагато переважаючих сил ворога.

Особливо розширилась участь українського народу у Вітчизняній війні 1812 р., коли головнокомандуючим російських військ був призначений М. І. Кутузов.

При активному сприянні Кутузова на Україні було створено 23 козацькі полки. Один з них, 5-кінний, був сформований під керівництвом Котляревського в м. Го-

ді. Важливу роль у цьому заході відігравали молодіжні клуби, бібліотеки, читальні, школи ліквідації неписьменності, політичної грамоти, радянського будівництва, а також різні гуртки, секції. Для молоді видавались також брошури, газети, відозви.

Комсомольські організації багато уваги приділяли поліпшенню умов праці молодих робітників та їх побуту. У ряді повітів (Балтський, Тираспольський, Ананьївський, Первомайський), а також на фабриках, заводах Одеси був запроваджений шестигоднинний робочий день. У деяких повітах відкрито безплатні їдальні.

Разом з тим, у своїх виступах делегати розкрили і недоліки, що мали місце в діяльності комсомольських організацій Одещини. Головні з них: нестача кадрів досвідчених комсомольських інструкторів, часті перебої у фінансуванні, відсутність необхідної кількості літератури, слабка робота з молоддю національних меншостей, недооцінка залучення до спілки молодих робітників, селян і учнівської молоді, недостатня допомога комсомолові з боку повітових відділів наросвіти та ін.

Одне з засідань з'їзду було присвячене обговоренню питання про політико-освітню роботу. З'їзд зобов'язав комсомольські організації губернії розширити сітку молодіжних клубів, гуртків, шкіл, в тому числі і професійно-технічних для підготовки кадрів висококваліфікованих робітників.

За погодженням з губернським комітетом партії з'їзд постановив: 50 делегатів з'їзду (переважно сільських комсомольців) направити на навчання до Одеської школи радянського будівництва.

З великою увагою комсомольці вислухали доповідь «Про економічно-правову роботу і про завдання молоді на трудовому фронті». З'їзд зобов'язав комсомольські організації Одеської губернії брати найактивнішу участь у боротьбі з господарською розрухою, виробивши план організації суботників молоді; закликав усю робітничу і селянську молодь подавати приклад суворої трудової дисципліни і героїчної повсякденної праці. З'їзд звернув увагу комсомольців на важливість відбудови зруйнованого транспорту.

Згідно з вказівкою II Всеросійського з'їзду РКСМ було вирішено створити при губернському та повітових комітетах комсомолу економічно-правові комісії, завдання яких полягало в тому, щоб: 1) стежити за неухильним додержанням радянського закону про скорочений день для підлітків: (до 16-річного віку — 4-годинний, для робітників 16-18 років — 6-

годинний); 2) здійснювати систематичний контроль за умовами праці молодих робітників і робітниць на підприємствах; 3) направляти представників робітничої молоді у відділ праці Профради, а також у Раду захисту дітей з метою перевірки законів про охорону праці підлітків і захисту інтересів молодих робітників; 4) організувати будинки відпочинку для молоді.

Виконуючи рішення Другого з'їзду КСМУ, комсомол Одещини розгорнув енергійну діяльність серед селянської молоді. Якщо на Першому губернському з'їзді не був присутній жодний посланець від селянської молоді, то на Другому з'їзді комсомольців Одеської губернії їх було 47. Після з'їзду робота комсомолу на селі ще більше посилювалась.

На з'їзді було вирішено також провести чистку рядів губернської комсомольської організації від випадкових і ворожих комсомолові елементів.

З великим піднесенням з'їзд зустрів постанову ЦК КСМУ від 31 серпня 1920 року, згідно з якою Одеська губернська організація комсомолу повинна була мобілізувати на фронт 200 комсомольців. Делегати з цілковитою одностайністю відгукнулись на заклик ЦК комсомолу України і постановили зробити розверстку мобілізованих по повітах губернії.

ЦК КСМУ звернувся до делегатів з'їзду з листом, в якому висловив впевненість в тому, що «робітничо-селянська молодь Одеської губернії, яка віддала чимало жертв у боротьбі за революцію і завжди стояла в перших лавах кращих бійців, сміливо билася проти німецьких окупаційних військ, проти гетьманщини, витерпіла тяжку пору англо-французького панування і бузувірства скаженої денкінщини, у цей тяжкий для Радянської республіки момент відгукнеться на заклик революції...». Надсилаючи підтримку червоному фронтові, — говориться далі в листі, — Центральний Комітет не сумнівається, що ви одночасно з цим ні на хвилину не послабите роботи по організації робітничо-селянської молоді, що ви будете на двох фронтах — на фронті боротьби з ворогом і врятування Республіки і на фронті невпинної роботи по залученню нових кадрів молоді до справи соціалізму». Лист закінчувався словами впевненості в тому, що комсомол Одещини, як один із загонів юної армії праці, доведе свою відданість і вірність справі революції.

Комсомольська організація Одеської губернії виправдала це довір'я Центрального Комітету. Замість 200 комсомольців, на мобілізаційні пункти з'явилося 250.

Другий губернський з'їзд комсомольців Одещини був важливою подією в житті комсомолу губернії. Його рішення сприяли зміцненню спілки між молодими трудівниками міста і села, між трудящою молоддю різних національностей, що населяли територію Одещини.

З'їзд оформив існування губернської комсомольської організації і розв'язав назрілі питання її діяльності. Він намітив програму дій, якої неухильно додержувались у своїй практичній роботі комсомольські організації Одещини.

Другий губернський з'їзд з усією силою продемонстрував безмежну вірність комсомольців Одещини Комуністичній партії і Радянській владі.

В. СКРИЛЬОВА.

годинний); 2) здійснювати систематичний контроль за умовами праці молодих робітників і робітниць на підприємствах; 3) направляти представників робітничої молоді у відділ праці Профради, а також у Раду захисту дітей з метою перевірки законів про охорону праці підлітків і захисту інтересів молодих робітників; 4) організувати будинки відпочинку для молоді.

Виконуючи рішення Другого з'їзду КСМУ, комсомол Одещини розгорнув енергійну діяльність серед селянської молоді. Якщо на Першому губернському з'їзді не був присутній жодний посланець від селянської молоді, то на Другому з'їзді комсомольців Одеської губернії їх було 47. Після з'їзду робота комсомолу на селі ще більше посилювалась.

На з'їзді було вирішено також провести чистку рядів губернської комсомольської організації від випадкових і ворожих комсомолові елементів.

З великим піднесенням з'їзд зустрів постанову ЦК КСМУ від 31 серпня 1920 року, згідно з якою Одеська губернська організація комсомолу повинна була мобілізувати на фронт 200 комсомольців. Делегати з цілковитою одностайністю відгукнулись на заклик ЦК комсомолу України і постановили зробити розверстку мобілізованих по повітах губернії.

ЦК КСМУ звернувся до делегатів з'їзду з листом, в якому висловив впевненість в тому, що «робітничо-селянська молодь Одеської губернії, яка віддала чимало жертв у боротьбі за революцію і завжди стояла в перших лавах кращих бійців, сміливо билася проти німецьких окупаційних військ, проти гетьманщини, витерпіла тяжку пору англо-французького панування і бузувірства скаженої денкінщини, у цей тяжкий для Радянської республіки момент відгукнеться на заклик революції...». Надсилаючи підтримку червоному фронтові, — говориться далі в листі, — Центральний Комітет не сумнівається, що ви одночасно з цим ні на хвилину не послабите роботи по організації робітничо-селянської молоді, що ви будете на двох фронтах — на фронті боротьби з ворогом і врятування Республіки і на фронті невпинної роботи по залученню нових кадрів молоді до справи соціалізму». Лист закінчувався словами впевненості в тому, що комсомол Одещини, як один із загонів юної армії праці, доведе свою відданість і вірність справі революції.

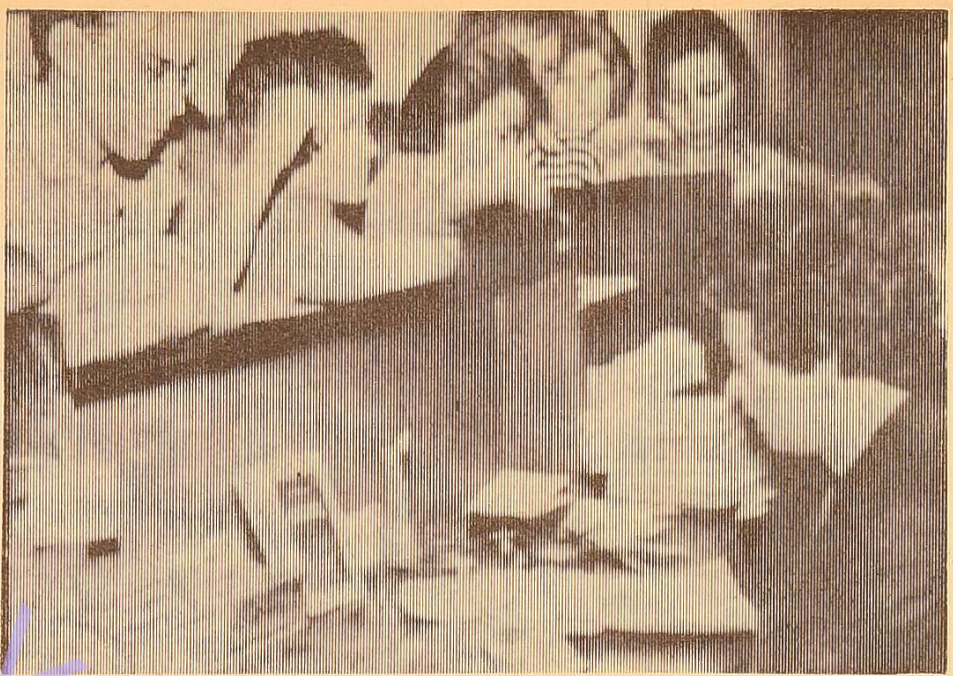
Комсомольська організація Одеської губернії виправдала це довір'я Центрального Комітету. Замість 200 комсомольців, на мобілізаційні пункти з'явилося 250.

Другий губернський з'їзд комсомольців Одещини був важливою подією в житті комсомолу губернії. Його рішення сприяли зміцненню спілки між молодими трудівниками міста і села, між трудящою молоддю різних національностей, що населяли територію Одещини.

З'їзд оформив існування губернської комсомольської організації і розв'язав назрілі питання її діяльності. Він намітив програму дій, якої неухильно додержувались у своїй практичній роботі комсомольські організації Одещини.

Другий губернський з'їзд з усією силою продемонстрував безмежну вірність комсомольців Одещини Комуністичній партії і Радянській владі.

В. СКРИЛЬОВА.

Студентська бібліотека в перші дні.

Фото А. Станчева.

— «В Одесі перестають ходити до театру».

Цю фразу можна чути все частіше. Це констатація факту — факту образливого, але закономірного. Хороша вистава — це свято для людини, яка мислить, яка закохана в мистецтво. А що таке вистава погана для тієї ж людини? А коли погані вистави серійно видаються на-гора? Стає сумно, і людина забуває шлях до театру і похмуро каже приїжджим знайомим: «До драматичного театру? Ні, навіщо ж вам губити вечір? Краще я вам покажу Пушкінську вулицю...».

5 вересня, в останній день гастролей Ярославського державного Ордена Трудового Червоного Прапора драматичного театру ім. Ф. Г. Волкова, майже входу чулось часте: «Немає зайвого квитка?» Серед запитуючих було чимало студентів. В Одесі — багато студентів. На жаль, вони з'їхались лише наприкінці серпня і мали змогу побачити небагато вистав. На жаль, для них самих і для театру. Адже не таємниця, що саме студентство постачає значну частину мислячого глядача, а без творчої мислячої глядача немає і справжньої творчості театру.

Про вистави ярославців говорили і писали досить багато. Але хочеться підкреслити цікавий момент: на ці вистави ходили перш за все не заради цікавої п'єси і навіть не заради режисерських знахідок, а для того, щоб відчутти справжню насолоду від гри акторів. Ми не обмовились — «акторів», а не «актора». Є театри, бувають вистави, на які йдуть, щоб подивитись гру одного актора. Йдуть на Р. Плятта, М. Романова, І. Твердохліба — і не більше. Щодо волковців, то ми можемо говорити про блискучий колектив акторів.

Є у «Василисе Мелентьевой» персонаж — холоп князя Воротинського. Епізодична роль, невеличка деталь великого механізму. Як блискуче відшліфована ця деталь артистом В. Аршиновим! А ролі спальників царя? В кожній з них по 2—3 репліки; інший театр поставив би на ці ролі говорлячих манекенів, а тут з двох реплік окреслюється штриховий образ.

Другорядні персонажі є в кожній п'єсі, і часто вони забуваються глядачем по виході з театру. Але після вистави «Каса Маре» неможливо забути ні Елеонору (арт. Є. Бурченко), яка згадує про своє весілля, ні сусідок (арт. М. Беляєва, Є. Василевська, В. Петровська) — рупор «суспільної думки» села. Театр зумів створити зворушливу камерну виставу. Глядач має можливість нібито заглянути крізь віконце «великої хати» в молдавському селі і побачити, здавалось би, незначну історію з життя, здавалось би, незначних людей. Вміло доносить театр до глядача філософсько-романтичний

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“
СТОП. 4, 12 ВЕРЕСНЯ 1962 р.

ОГОЛОШЕННЯ ПРАВЛІННЯ СТУДКЛУБУ ОГОЛОШУЄ НАБІР ДО ГУРТКІВ ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТІ:

академічний хор,
танцювальний колектив,
вокальний гурток,
естрадний оркестр,
духовий оркестр,
оркестр народних інструментів,
ансамбль бандуристів «Тополя».

Запис проводиться в студентському клубі і на репетиціях гуртків.

Адреса правління студклубу: вул. Петра Великого, 2, ауд. 53.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД У ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1812 року

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

Ніжинський та Волинський полки. Цим полкам встановлено пам'ятники на Бородінському полі. В Бородінській битві прославились воїни Чернігівського драгунського полку. Загальновідомі подвиги під Бородіно гренадера Ващенко, артилериста Проценка, кавалериста Пороші, піхотинця Риченка. Так, артилерист з-під Полтави Дмитро Проценко в критичний момент підірвав себе разом з бочками пороху, знищив до шістдесяти французів і виграв час для російських військ. Кавалерист Микола Поро-

ша під час атаки 3 кавалерійського корпусу заколов пікою шістьох ворожих уланів і взяв у полон французького офіцера, за що отримав нагородження орденом. Під Бородіно знову прославився генерал М. М. Раєвський, батарею якого ніяк не могли взяти французи; майбутній керівник декабристів на Україні полковник П. І. Пестель був нагороджений золотою шпагою з написом «За хоробрість». Чернігівське і Полтавське ополчення протягом вересня-жовтня 1812 року рішучими діями припинили всі спроби французьких загонів прорватись на Україну. 21 жовтня 1812 р. за пропозицією Кутузова Чернігово-полтавське ополчення вирушило в райони Білорусії для участі в її визволенні.

Чимало подвигів здійснили українці в партизанських загонах в тилу у ворога. Дослідники вважають, що в козачих полках, народному ополченні, в лісових командах брало участь 65—70 тисяч українців, а якщо врахувати також десятки тисяч українців, які воювали в регулярних частинах російської армії, то буде більше 100 тисяч. До самого кінця війни продовжувався на Україні збір коштів і продовольства для найшвидшого розгрому ворога: хліба, одяжі, різного провіанту тощо.

Лише в Херсонській губернії було зібрано грошей до 600 тисяч (з них в Одесі — біля 300 тисяч крб.), 697 четвертей борошна, 964 четверті віса, 362 коня, 785 волів, 408 аршин полотна, 30 аршин сукна, 175 четвертей жита і ячменю тощо, хоча в 1812 р. лютувала в губернії чума і був неврожай. Переважна кількість грошей і продовольства надійшла від трудового населення. Так український народ відповів на загарбницькі плани Наполеона. Спільна боротьба російського, українського, білоруського та інших народів нашої Батьківщини увінчалась блискучою перемогою. З 600-тисячної армії повернулось з Росії лише 20—30 тисяч наполеонівських воїнів. Сам Наполеон ледве не попав до рук партизан.

Із року в рік народи нашої Батьківщини зберігали і зберігають славні бойові традиції. Свято береже їх і український народ. Часті нові міста, села, вулиці одержували наймення прославлених героїв Вітчизняної війни, знаменитих битв. Наприклад, на території Одещини протягом 1814—1842 рр. новим населеним пунктам були дані назви Тарутіно, Красний, Бородіно, Березіно, Мало-Ярославець (I і II) та інші. Ці найменування збереглися і до наших днів.

Традиції Вітчизняної війни 1812 р. були помножені радянським народом в тяжкі роки громадянської війни, в суворі роки Великої Вітчизняної війни.

Доцент П. ВОРОБЕИ.

Редактор В. ФАЩЕНКО.

ТЕАТР З ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ

підтекст п'єси Іона Друце, і в цьому величезна заслуга режисера Л. Волчкова, композитора В. Єфремова, акторів Ф. Раздьяконова, І. Макарової, С. Тихонова та ін.

Дуже цікаву п'єсу «Четвертий» К. Симонова ставлять сьогодні не тільки в багатьох містах СРСР, але й за кордоном. Одесити вже зустрічались з героями цієї п'єси в постановці Київського театру ім. Лесі Українки. Треба сказати, що ярославцям вдалося знайти вірніший реєстр для передачі тонких переживань і душевної еволюції героїв. Режисерське рішення відзначається приємною простотою, яка аж ніяк не порушує динамічності дії.

Є в «Четвертому» й акторські удачі. Це перш за все — штурман у виконанні В. С. Нельського. Штурман помітно виділяється за характером серед членів екіпажу; актор прекрасно передає велику мужність у сполученні з деякою м'якістю, людською добротою цієї зрілої людини. Загальну роль можна вважати найбільш вдалою роботою В. Салопова серед тих, що ми бачили. Людина йде на поступку перед власною совістю; один раз, другий, третій... і ось вона котиться вниз по сходах людяності, просуваючись вгору по суспільних сходах.

І все це відбувається крізь призму великої душевної тривоги, боязні, яка породжена страшною відповідальністю. Виконавцю вдалося знайти ключ до найскладнішого характеру. Правда, коли В. Салопов у фіналі звичайним тоном вимовляє: «Цього разу я піду з вами четвертим», — глядач вірить йому більше, ніж після декларативного вигуку: «Хай так буде!». Гучний вигук у супроводі ефектного тривіального жесту... Хочеться побажати талановитому актору позбавитись подібних, безсумнівно застарілих прийомів.

Говорячи про гру акторів, не можна не згадати про 2 великі удачі. У «Василисе Мелентьевой» вражають Іван Грозний у виконанні С. Д. Ромоданова та князь Воротинський у виконанні І. Ф. Аристархова. Взагалі у цій виставі важко відшукати слабкі місця, і тому п'єса О. М. Островського — п'єса сторічної давності — звучить виключно актуально.

Не позаздриш критикові, який повинен говорити про акторські успіхи волковців: адже доведеться перелічити прізвиська більшої частини трупів. Як не сказати про чудову гру М. Кузьміна, К. Загородникової та Ю. Караєва в «Кредите у Нібелунгов», Т. Канунікової у «Василисе Мелентьевой» і хіба ж тільки їх! Всі актори, включаючи молоді, відзначаються високою сценічною культурою, і це робить честь театрові. Ясно, що у колективі зберігають хороші традиції, і в цьому велика заслуга тих, у кого вчиться молоді, — Г. А. Белова, С. Д. Ромоданова,

В. С. Нельського, К. Г. Незванової та ін.

Важко сказати, що студент-глядач несуворий у своїх оцінках. Навпаки. Правда, суворість не до речі, коли йдеться про слабких (ми давно вже не «суворі» до робіт одеських театрів). Але ярославців можна і треба оцінювати суворо. І тут виявляється слабе місце театру: підбір репертуару. Вже банальні «Океан» та «Гра без правил», невдала інсценізація «Знакомьтесь, Балуев», слабенке «Тяжелое ранение» Ю. Чепуріна і, нарешті, «комедії». Три дії дивиться глядач, як олігофрен-герой «Пори любови» В. Катаєва демонструє свій ідіотизм аж до «епіхального» прозріння у третьому акті. Діалоги — теж погані. Що ж може зробити талановитий Ф. Мокеєв? Багато, напевно, попрацював театр над «Вендеттой» М. Вінникова: знайдено потрібний ритм для вистави, приємна музика, цікаво грають П. І. Прошин і К. Г. Незванова, все можливе роблять здібні молоді актори Л. Нельська, Л. Кулагін, А. Дударенко, — але що вони можуть зробити з поганою

Ю. МЕРКУР'ЄВ.

РЕКТОРАТ, ПАРТКОМ, ПРОФКОМ, КОМІТЕТ ЛКСМУ,
СТУДЕНТСЬКИЙ КЛУБ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА

ОГОЛОШУЮТЬ

міжфакультетський ОГЛЯД-КОНКУРС художньої
самодіяльності 13—15 грудня

МЕТА КОНКУРСУ:

- активізація культурно-масової роботи на факультетах;
- перевірка стану естетичного виховання в університеті;
- виявлення передових факультетів у культурно-виховній роботі;
- виявлення кращих виконавців.

УМОВИ КОНКУРСУ.

- 1) В огляді-конкурсі художньої самодіяльності можуть брати участь вокалісти, читці, танцюристи, інструменталісти, виконавці скетчів, інтермедій, конференсу майстри оригінального жанру.
- 2) Місце кожного факультету в огляді-конкурсі визначатиметься якістю виступу його представників під час конкурсних концертів; масовістю самодіяльного колективу факультету та участю у загальноуніверситетських гуртках художньої самодіяльності.

Факультети, які займуть 1—3 місця, нагороджуються перехідними призами і почесними грамотами.

Кращі виконавці, солісти та ансамблі, нагороджуються пам'ятними призами та дипломами і беруть участь у районній олімпіаді художньої самодіяльності.